

DISPUTATIO XV.

De voluntate antecedente & efficaci.

QUÆSTIO I.

An Deus velit omnes homines salvos fieri.

Suppono 1. Quod voluntas dividatur non distinctio-
ne aliquâ virtuali intrinsecâ, sed juxtâ diversitatem
objectorum volitorum in voluntatem signi & volunta-
tem beneplaciti: voluntas beneplaciti est propriè &
formaliter voluntas: quia est actus divinæ voluntatis
in Deo formaliter existens, voluntas verò signi non
est propriè sed metaphoricè voluntas: quia non est
iple actus voluntatis sed signum extrinsecum illius
quomodo testamentum dicitur ultima voluntas testa-
toris, cujusmodi signa tria numerantur respectu bo-
ni scilicet operatio, præceptum & consilium, duo respec-
tu mali ut: prohibitio & permissio; ex his signis so-
la operatio est infallibile signum absolutæ divinæ vo-
luntatis: quia impossibile est Deum operari, quod
non velit; cum omnia, quæ voluit, fecit in cælo &
in terra.

Suppono 2. Voluntas beneplaciti dividitur in volunta-
tem antecedentem & consequentem: voluntas antece-
dens est, non quasi sit generalis & indifferens voluntas
antecedens determinationem nostræ voluntatis, sed
quod per illam Deus velit aliquid prout secundum se &
sua intrinseca præscindendo à circumstantiis est aliquod
bonum & conveniens, unde etiam voluntas inefficax
& conditionata appellatur, quod non velit effectum
cum omnibus circumstantiis ponendum sed sub con-
ditione & ideò non semper impletur, sed impleretur, si
conditio poneretur. Voluntas consequens est, quâ Deus
vult aliquid in particulari ut vestitum omnibus circum-
stantiis; unde etiam vocatur voluntas absoluta & effi-
cax.

cax, quia absolutè & efficaciter decernit. His præmissis.

DICO, *Deus antecedenter vult omnem hominem salvari sed consequenter vult quosdam damnari secundum exigentiam suæ justitiæ.* S. Th. hic Q. 19. a. 6. ad 1.

Prima Pars probatur ex illo Apóst. 1. ad Timoth. 2. *Deus omnes homines vult salvos fieri & ad agnitionem veritatis venire*, quod non tantum simpliciter asserit Apóstolus, sed etiam probat imò quia unus est Deus omnium, omnium creator, omnium curam habet. 2dò. unus est mediator Dei & hominum 3tò. qui dedit semetipsum pro omnibus; est etenim omnium Redemptor; hæc autem voluntas Dei salvandi omnes homines est in Deo formaliter & non solum metaphoricè & eminenter: quia voluntas beneplaciti est in Deo formaliter; atqui voluntas antecedens salvandi omnes homines est voluntas beneplaciti: est enim circà objectum à Deo volibile vid. circà salutem omnium secundum se consideratam præscindendo à circumstantiis, ob quas magis divina justitiæ manifestatur, si Deus permittat quosdam deficere; exempla D. N. sunt: sicut in iudice est voluntas inefficax & antecedens propriè dicta, quâ vellet servare vitam malefactoris, in quantum est homo, præscindendo à circumstantiis, in quibus de bono communi est reum morte puniri; in mercatore est propriè voluntas inefficax & antecedens servandi merces præscindendo à circumstantiis naufragii, in quibus melius est perdere merces quam vitam; ità in Deo est propriè voluntas antecedens & inefficax salvandi omnes nullo excepto præscindendo à circumstantiis, in quibus ad manifestationem suæ bonitatis in electos & justitiæ in reprobos convenientius est, ut quidam permittantur deficere, quam quod omnes salventur.

Secunda Pars, quod Deus velit consequenter aliquos

De voluntate
 quosdam damnari
 Deus vult voluntate
 ere; qui quid
 Deus consequenter
 nat
 Q. 1. Locum
 fieri S. Aug.
 de omnibus
 omnes summa
 ut sensus sit. De
 eri, ita ut nullus
 brum fieri, sicut
 omnes apud illum
 ferret vinum apud
 universitate incom
 horum, ut terminus
 omne animal sicut in Act
 volentes salvos fieri
 meribus hominum v
 muni explicat locum
 voluntate & non for
 omnes sancti velint o
 a. S. Aug. dum in
 vol. explicat, intelli
 gunt in Deo: De
 illis vult salvari,
 as gentibus, et tribu
 omnes salvari volun
 tate consequente h
 omne & velle, at
 tu volens, uti loc
 sio, ut si Orthod.
 omnibus; soluti
 46. Q. 1. ad 1.
 quod volens de vol

quos damnari constat : quia quidquid de facto fit, Deus voluit voluntate consequente ad minus permittere ; atqui quidam de facto damnantur , ergo Deus consequenter voluit ab æterno aliquos damnari.

Obj. I. Locum Apost. Deus vult omnes homines salvos fieri S. Aug. variis locis explicat , nullibi tamen explicat de omnibus universaliter acceptis , aliquando dicit *omnes* sumendum esse in distributione accommodata ut sensus sit. Deus vult omnes, qui salvantur, salvos fieri , ita ut nullus salvetur quem Deus non voluerit salvum fieri , sicut si unicus foret in civitate vinopola, omnes apud illum adferrent vinum , hoc est nullus adferret vinum apud alium. Aliquando vult *omnes* sumi universalitate incompletâ nempe pro generibus singulorum , uti terminus *omne* accipitur , dum dicitur : omne animal fuit in Arca Noe , & in hoc sensu Deus vult omnes salvos fieri : hoc est : ex omnibus statibus & generibus hominum vult aliquos salvari , aliquando demum explicat locum Apostoli , quod intelligendus sit causaliter & non formaliter : sive Deum causare, quod homines sancti velint omnium salutem.

2. S. Aug dum in hunc modum citatum textum Apost. explicat , intelligit per velle voluntatem consequentem in Deo : Deus enim voluntate consequenti solum vult illos salvari , qui salvantur ; vult ex omnibus generibus , ætatibus & statibus hominum aliquos non omnes salvari voluntate consequente ; item vult voluntate consequente homines justos omnium salutem desiderare & velle , at, si per velle intelligatur voluntas antecedens , uti locum Apost. intellexit Damasc. lib. 2. de fid. Orthod. cap. 29 intelligendus est de omnibus absolutè : solutio sumitur ex S. Th. in 1. dist. 46. Q. 1. a. 1. ad 1. *Secundum Damasc. verbum Apost. intelligitur de voluntate antecedente sed non de*

consequente sed secundum Aug. intelligitur de consequente.

Obj. 3. Voluntas inefficax, quæ caret suo effectu, est imperfecta voluntas, quæ in Deo non est admit-tenda.

R. Voluntas inefficax ex impedimento aliquo ex-trinseco effectum voluntatis impediente est imperfecta
Con. Voluntas inefficax ex dispositione & ordinatione ipsius voluntatis est imperfecta
N. Voluntas antecedens salvandi omnes homines est inefficax ex ordinatione di-vina: quamvis enim Deus omnes secundum se salvos velit fieri & ad hoc media sufficientia præparet, quia tamen est ad decorem universi & ad manifestationem attributorum Dei, quod aliqui deficient, ex suâ ordi-natione permittit aliquos à fine suo deficere & æternum perire.

Obj. 3. Voluntas illa antecedens, si in Deo daretur, non esset sincera: mercator enim non haberet sinceram voluntatem servandi merces, si illas in tempestate absque dispendio vitæ servare posset; Judex non habe-ret sinceram voluntatem reo servandi vitam, si illam abs-que dispendio boni communis conservare posset; ergo cum divina bonitas in thesauris suis habeat infinita me-dia salvandi omnes homines, dum omnes non salvat, non habebit veram & sinceram voluntatem omnes salvandi.

R. **N.** consequentiam; Disparitas est: mercator est persona particularis, cui incumbit intendere par-ticulare bonum & lucrum, unde si in periculo nau-fragii non quærat omnibus modis absque dispendio majoris boni servare merces, non censetur sincerè vel-le servare merces; Deus verò est provisor universalis, cujus est intendere bonum universi, & permittere, quod aliquæ creaturæ à suo fine deficient; unde cum sin-cerâ voluntate salutis alicujus per se consideratæ potest per-

De Virtute
 virtutum
 del. ordo divinarum p
 virtutum, decora ju
 virtut.
 Evidetis intertur
 esse propositionem
 salvare per Cer
 Q
 Christus si pro
 detur
 DICO, Pagan
 dicitur justificari
 S. Th. 1. p. Q. 49.
 Probatur in E
 sufficiat illi Apol. 2. a
 virtutibus mortuus est
 virtutibus mortuus est
 virtutibus pro omnibus
 virtutibus peccatis, ergo
 virtutibus peccaverunt, i
 virtutibus.
 virtutibus probatur et Tri
 virtutibus: est si de pro
 virtutibus memoria ejus be
 virtutibus, quibus merita
 virtutibus
 virtutibus quibus constat de
 virtutibus Quenellip
 virtutibus Authoris C
 virtutibus quibus salvantur
 virtutibus mortem tua
 virtutibus sine 10. virtutibus Chr
 virtutibus, virtutibus cor
 virtutibus, virtutibus que pe
 virtutibus 1. Theol. School.

DE VOLUNTATE ANTECEDENTE & EFFICACI. 225
permittere peccatum, ne impediatur majus bonum videlicet ordo divinæ providentiæ, manifestatio attributorum, decor justitiæ & splendor misericordiæ divinæ.

Ex dictis infertur meritò à Clemente XI. damnatam esse propositionem Quenelli 30. *Omnes, quos Deus vult salvare per Christum, salvantur infallibiliter.*

Q U Æ S T I O II.

An Christus sit pro omnibus passus & per Christum Deus det omnibus media sufficientia?

DICO. Passio Christi fuit sufficiens & superabundans satisfactio pro peccatis totius humani generis S. Th. 3. p. Q. 49. a. 3. O.

Probatur 1. modò Ex pluribus locis S. script. , nobis sufficiat ille Apost. 2. ad Cor. 5. v. 14. & 15. *Si unus pro omnibus mortuus est, ergo omnes mortui sunt & pro omnibus mortuus est Christus*, ubi Apost. ex eo, quod Christus pro omnibus mortuus est, infert omnes in Adamo peccasse, ergo sicut singuli nemine excepto in Adamo peccaverunt, ita Christus etiam pro singulis est mortuus.

2. dò probatur ex Trid. sess. 6. de justif. cap. 3. ubi ita definit: *eisi ille pro omnibus mortuus est, non omnes tamen mortis ejus beneficium recipiunt, sed ii duntaxat, quibus meritum passionis ejus communicatur.*

Ex quibus constat bene damnatas esse à Clemente XI. sequentes Quenelli propositiones, in quibus significatur in sensu Authoris Christum pro solis electis, aut iis qui de facto salvantur aut gratiam Christi recipiunt, passionem & mortem suam obtulisse sunt autem in ordine 31. *Desideria Christi semper habent suum effectum, pacem intimo cordium infert, quando eis illam optat.* Optavit utique pacem omnibus, pro quibus

Christus mortuus est, nec tamen omnes eandem pacem recipiunt. 32. *Iesus Christus se morti tradidit ad liberandum pro semper suo sanguine primogenitos, id est electos de manu angeli exterminatoris.* 33. *Pro quantum oportet bonis terrenis & sibi met ipsi renuntiasset, ad hoc, ut quis fiduciam habeat sibi, ut ita dicam, appropriandi Iesum Christum, eius amorem, mortem & mysteria ut facit S. Paulus dicens: qui dilexit me & tradidit semetipsum pro me.*

Obj. 1. Loca S. script. in quibus Christus dicitur mortuus pro multis, ut Matth. 20. v. 28. *Filius hominis. . . venit dare animam suam redemptionem pro multis & Matth. 26. v. 28. Hic est sanguis meus novi Testamenti qui pro multis effundetur &c.*

R. 1. Per verbum *multi* sæpè exprimentur omnes ut ad Rom. 5. v. 15. *Si unius delicto multi mortui.*

R. 2. Christus dicitur mortuus pro multis non pro omnibus, quantum ad efficaciam Con. Quantum ad sufficientiam N.

Obj. 2. Loca script. in quibus Christus dicitur non pro omnibus orasse, pro quibus autem Deum oravit, pro illis etiam satisfecit & illos solos redemit, ait enim Jois 17. v. 19. *Non pro mundo rogo sed pro his, quos dedisti mihi unde S. Th. 3. p. q. 21. a. 4. ad 2. Dicendum quod Dominus non oravit pro omnibus crucifixoribus, neque etiam pro omnibus, qui erant credituri in eum, sed pro his solum, qui erant predestinati, ut per ipsum vitam consequerentur aeternam.*

R. 2. Ex his plus non sequi, quam quod Christus non pro omnibus sed solum pro Apostolis & electis oraverit fundens illam specialem orationem ante mortem, vel quod pro solis electis oraverit oratione absolutâ procedente ex voluntate consequente,

Obj. 3. Plura loca S. Aug. in quibus S. Pater dixit solos illos redemptos esse à Christo, qui actu salvantur.

R. Verbum redimere duos habere sensus, imprimis significat sufficiens pretium pro libertate captivi offerre cum voluntate, ut illud pretium applicetur captivo si impedimentum non ponat, 2dò significat, quod actu liberetur captivus. Quando igitur S. Aug. dicit illos redemptos, qui salvantur, vel neminem perire, quem Christus redemit, loquitur de redemptione secundo modo sumptâ.

DICO. 2. *Præparatum est homini remedium ex passione Christi, quo se potest tueri contra hostis impugnationes, ne deducatur in interitum mortis æternæ.* S. Th. 3. p. Q. 49. a. 2. ad 2.

Probat: Deus omnibus illis per Christum præparat, dat & offert media sufficientia ad salutem, quos ordinat ad finem æternæ beatitudinis: quia sine hâc præparatione & oblatione finis æternæ beatitudinis non est consequibilis sed impossibilis, ideoque Deus nullum potest ordinare ad hunc finem, cui non offerat media, quibus sit ille finis consequibilis; atqui Deus per voluntatem antecedentem ordinat omnes homines ad finem æternæ beatitudinis, & obligat omnes, ut ad hunc finem tendant; ergo omnibus media, quibus hunc finem consequi possint, offert. Deum autem offerre & paratum esse, non est ita accipiendum, quod se habeat ad instar munera nobis offerentis, quæ ex determinatione nostri arbitrii possumus acceptare vel recusare; sed sensus est: quod Deus sit paratus nobis conferre gratiam, dum habet sinceram & absolutam voluntatem ex parte actus & conditionatam ex parte objecti conferendi homini gratiam, si homo non posuerit impedimentum, & hoc ipso dicitur homo habere auxilium paratum, quod sit conditionatè ordinatus ad illud habendum, si non impediverit.

Obj. 1. Per illam solam voluntatem operatur Deus

in hominibus, quæ sunt ad eorum salutem, per quam vult Deus simpliciter eorum salutem; atqui per voluntatem antecedentem Deus non vult simpliciter hominum salutem; ergo per illam non operatur illa, quæ sunt ad eorum salutem; atqui auxilia sufficientia sunt ad hominum salutem.

R. Distinguendo maj. Per illam voluntatem operatur Deus illa, quæ sunt ad hominum salutem efficaciter, per quam vult simpliciter hominum salutem. Con. Per illam voluntatem operatur Deus illa, quæ sunt ad illorum salutem inefficaciter, per quam vult hominum salutem simpliciter. N. Præparatio mediolorum efficacium & consecutio salutis pertinent ad voluntatem Dei consequentem & efficacem, præparatio mediolorum sufficientium, quæ sunt media inefficacia, pertinet ad voluntatem Dei antecedentem.

Obj. 2. Homo peccator ut oblatam gratiam recipiat debet se per orationem ad Deum convertere; sæpius autem non habet gratiam orationis; ergo nec tunc habet gratiam oblatam, quam acceptare possit.

R. Hominem quandoque habere datam & receptam gratiam sufficientem ad orandum, aliquando habere paratam ac oblatam & dandam, si non ponat impedimentum; quando habet actu datam, potest orare potentiâ intrinsecâ & ex datis, quando habet oblatam, potest orare potentiâ extrinsecâ & ex dandis, si non ponatur impedimentum.

Obj. 3. Tota Script. plena est præceptis & exhortationibus, ut peccatores convertantur ad Deum; atqui Deus non præcipit impossibilia; ergo dat auxilium sufficiens ut possint converti.

R. Tota Script. plena est præceptis ut peccatores convertantur ad Deum cum auxilio dando & parato. Con. cum auxilio semper prius dato. N. dare autem auxi-

De Virtute
causantibus, qu
ando dicitur nihil
procedit auxilium
mandatis dare
peccat

4. Si pecc
atur gratia suffi
cienada præcepta
non habent virtus
est damnata
gratia.

R. N. ant. Quæ
possibilia de auxili
præcepta præparatio
possit.

Obj. Ad minus si
peccat: certissime non
nullo non indigens,
gratia Dei præcepta
mandatis secundum
impossibilia, d
possibilia fiant.

in hominibus
& virtutes super
recepto auxilium suffi
cien imperfectos v g
ratione inferente de
gratia bene utat

possibilia in
gratia sunt possibil
cum virtute.

Ex his seq
non in gratia suffi
cien, magis po
damur.

auxi-

auxilium sufficiens, quo quis possit converti tum auxilio dando & parato nihil aliud est, quam dare posse ad recipiendum auxilium dans velle, quod posse datur, quando Deus dare vult auxilium, si homo non impediat.

Obj. 4. Si peccatoribus non ita detur, ut actu recipiatur gratia sufficiens ad agendam pœnitentiam & implenda præcepta, sequitur illis secundum præsentia, quas habent vires, præcepta Dei esse impossibilia, quod est damnatum in primâ propositione Jansenianâ.

R. N. ant. Quia præcepta in isto casu adhuc sunt possibilis ob auxilium Dei paratum & oblatum, & præterea propositio Janseniana procedit de hominibus justis.

Inst. Ad minus si justis urgente præcepto & insurgente tentatione non detur gratia sufficiens ulteriori auxilio non indigens, vera erit propositio Janseniana: aliqua Dei præcepta hominibus justis volentibus & conantibus secundum præsentia, quas habent vires sunt impossibilia, deest quoque illis gratia, quâ possibilis fiant.

R. In hominibus justis præter gratiam sanctificantem & virtutes supernaturales connexas dari urgente præcepto auxilium sufficiens consistens in motione ad actus imperfectos v.g. illuminatione, inspiratione, excitatione inferente debilem amorem justitiæ. Quibus gratiis si bene utantur & ultiores gratias petant, robustiorem impetrabunt; ideoque iis absolute præcepta sunt possibilis partim per gratias datas, partim per dandas.

Obj. 5. Ex his sequitur peccatores, quibus actu non datur gratia sufficiens ad pœnitentiam & salutem, non magis posse agere pœnitentiam, quam damnatos.

R. N. consequentiam: damnati non habent oblatas gratias nec libertatem ad bonum & malum, sicut habent homines in hâc vitâ etiam obdurati ob auxilium paratum, cui ponitur impedimentum.

Obj. 6. Juxtâ S. Aug. si homini in statu innocentiae denegatum fuisset auxilium sufficiens sive adiutorium *sine quo non*, homo sine culpâ fuisset: quia non potuisset implere præceptum; ergo non implendo non peccasset, ergo etiam si nobis quandoque denegetur auxilium sufficiens, erimus sine culpâ.

R. N. consequentiam: disparitatem dat ipse S. Pater L. de corrept. & grat. cap. 11. *Si hoc adiutorium (intellige sine quo non) vel Angelo vel homini, quamprimum facti sunt, defuisset, quoniam non talis natura facta erat, ut sine divino adiutorio posset manere, si vellet, non utique suâ culpâ cecidissent. Adiutorium quippe defuisset, sine quo manere non possent: nunc autem quibus deest tale adiutorium, jam poena peccati est. Quid clarius pro nostrâ sententiâ.*

Obj. 7. Si aliquibus non daretur gratia sufficiens, essent maximè infideles, quibus Christus nondum est prædicatus, hoc autem non, cum illis dentur Angeli Custodes, qui eos illuminent & ad salutem dirigant.

R. Cum S. Th. hic Q. 113. a. 4 ad 3. *Sicut infideles non privantur interiori auxilio naturalis rationis, ita etiam non privantur exteriori auxilio toti naturae humanae divinitus concessio scil. custodiâ Angelorum, per quam etsi non juventur quantum ad hoc, quod vitam aeternam bonis operibus mereantur, juvantur tamen quantum ad hoc, quod ab aliquibus malis retrahantur, quibus & sibiipsis & aliis nocere possunt, nam & ipsi demones arcentur per bonos Angelos, ne noceant quantum volunt.*

Obj. ult. Sententia negans actualiter recipi ab omnibus

De Veritate
omnes homines aux
miaz iustit, Q
odorum, qui
curat.

De potissimum
non dari in D
mentum, nec g
quam omnibus
curat, unde in
verum & es re
sollam in statu
solam efficien
fecit Deum in la
bilis, homines in
sunt, ipsi inveni
impet possunt, con
dumator scilicet Th
no adultis, quem po
per voluntatem De
solum mortuum p
in non quod applic
in naturae lapiz dar
us gratie sufficiente
tate dentur, negat
tque, qui in hoc

Q U A

Dei praefer

Quo volent

iniquit, q

ri, qd quod eo mo

quod iniquitatem se

ingunt. D. hic C

Propter necessita

DE VOLUNTATE ANTECEDENTE & EFFICACI. 231
nibus hominibus auxilia sufficientia videtur favere sen-
tentia Jansenii, Quenelli, Calvinii & aliorum hete-
rodoxorum, qui omnes gratias sufficientes nega-
runt.

1. Duo potissimum à Calvino aliisque suspecti doceri.
1.º Non dari in Deo voluntatem antecedentem de salu-
te omnium, nec generalem in Christo redemptionem,
per quam omnibus media ad salutem sufficientia præ-
parantur, unde inferunt Christum pro solis electis esse
mortuum & eis remedia ad salutem præparasse. 2.º
Nullam in statu naturæ lapsæ dari gratiam sufficientem
sed solam efficacem physicè prævenientem, unde in-
ferunt Deum in statu naturæ lapsæ præcipere impossi-
bilia, homines in eo peccare, quod vitare non pos-
sunt, justis interdum gratiam deesse, quâ præcepta
impleri possint; contra hos duos errores ab Ecclesiâ
damnatos schola Thomistica docet: 1.º Omnibus
tam adultis, quam parvulis media ad salutem sufficien-
tia per voluntatem Dei antecedentem esse præparata,
Christum mortuum pro omnibus quoad sufficientiam
etsi non quoad applicationem & efficaciam. 2.º In
statu naturæ lapsæ dari gratiam sufficientem, at, quod
tales gratiæ sufficientes omnibus promiscuè & indiffe-
renter dentur, negat major pars discipulorum S. Th.
aliique, qui in hoc non sunt damnati ab Ecclesiâ.

Q U Æ S T I O III.

*An Deus prædefiniat effectus liberos sine læsione
libertatis?*

DICO. Cum voluntas divina sit efficacissima, non so-
lum sequitur, quod fiant ea, que Deus vult fie-
ri, sed & quod eo modo fiant, quo Deus ea fieri vult,
vult autem quaedam fieri Deus necessario quaedam con-
tingenter, S. D. hic Q. 19. a. 8. in O.

Probatnr: Necessitas virtualiter & æquivalenter con-

sequens nostram voluntatem non officit libertati, sicut necessitas formaliter consequens nostram libertatem eam non lædit: ex hypothese enim, quod meliberè determinaverim ad standum, necessariò sto, quæ necessitas non tollit libertatem: quia consequitur formaliter exercitium libertatis; sed necessitas orta ex efficacîâ divinæ voluntatis consequitur virtualiter & eminenter nostram libertatem: quia quod consequitur ad aliquid, quod eminenter in se continet nostram libertatem, consequitur eminenter ad nostram libertatem; voluntas autem divina eminenter continet in se nostram voluntatem, & libertatem: magis enim juxtà S. Aug. habet in suâ potestate nostras voluntates quam nos ipsi; ergo necessitas orta ex efficacîâ divinæ voluntatis est æquivalenter consequens & consequenter libertatem non lædit. Licet igitur præmotio non sit in nostrâ potestate quasi effectivè & originativè, cum à nobis non derivetur, est tamen in nostrâ potestate quasi terminativè & quoad usum, quia ad hoc à Deo datur, ut voluntas habeat usum & actuale exercitium libertatis, & ità æquivalenter est consequens & in potestate nostra: quia facit actum, ad quem movet & applicat voluntatem, esse in ejus potestate & Dominio voluntatis subijci.

Obj Si Deus independenter à consensu liberi arbitrii prædefiniat actus nostros; ergo ille, quem non prædefinivit ad actus bonos, erit excusabilis: non enim omisit actum bonum suo, sed decreti divini gratias efficaces prædefinientis, defectu, quod ad aliquid actu benè agendum requisitum est.

R. Nullum peccatorem excusabilem esse, quia, præterquam quod possit bene agere, non ex viribus propriis sed ex viribus gratiæ divinæ, ponit impedimentum gratiæ per propriam malitiam ut pulchrè deducit S. Th. 3. Cont. gentes cap. 159. *Licet aliquis per motum liberi*

De voluntate
 non arbitriam
 necesse est
 recipi. Accur
 a voluntate
 ipsi rebelles
 libertatis impe
 mento propu
 que receptio
 est omnibus
 in salvo fieri
 ipsi gratia imp
 um illam motu
 claudis, licet vol
 tur. Ex quibus col
 vis puto ut immu
 rem vultu, nemo et
 debet pro merito pecc
 hoc de iniqui
 huj. 1. Si homo pe
 impedimentum gra
 litere; potest eti
 que
 Negando conse
 mentum positu pon
 motu libertatis & equ
 tum tamen rec
 debet in licet homo
 libertatis gratia
 mentum, illa tamen re
 per in actu compo
 que. Ad minus se
 claudis ponendo
 ne debet, quia ju
 debet. Hoc ipse
 libertatis, quæ a pr

beri arbitriū divinam gratiam nec promereri, nec ad-
 vocare possit, potest tamen seipsum impedire, ne eam
 recipiat, dicitur enim de quibusdam. Job 21. Recede
 à nobis scientiam viarum tuarum nolumus. & Job. 24.
 Ipsi fuerunt rebelles lumini; & cum hoc sit in potestate
 liberi arbitrii impedire divinam gratiæ receptionem, non
 immerito imputatur ei, qui impedimentum præstat
 gratiæ receptioni, Deus enim quantum in se est para-
 tus est omnibus gratiam dare, vult enim omnes homi-
 nes salvos fieri. . . sed illi soli gratiâ privantur, qui in
 seipsis gratiæ impedimentum præstant, sicut sole mun-
 dum illuminante in culpam imputaretur ei, qui oculos
 claudit, licet videre non possit nisi lumine solis prævenia-
 tur. Ex quibus colligitur quod cum nemo, quantum-
 vis justus sit immunis à peccato originali & actuali sal-
 tem veniali, nemo est: qui non humiliter agnoscere
 debeat pro meritis peccatorum suorum se posse justè à
 Deo derelinqui.

Inst. 1. Si homo per propriam culpam possit pone-
 re impedimentum gratiæ efficaci, poterit etiam eidem
 resistere: ponere enim impedimentum est resistere
 gratiæ.

R. Negando consequentiam: quia licet aliquis im-
 pedimentum possit ponere ingressui radii solaris clau-
 dendo fenestram & ejus receptioni ponere impedimen-
 tum, illum tamen receptum non potest privare suo
 effectu; ità licet homo per antecedentia peccata possit
 se facere indignum gratiâ efficace, & ità ponere impe-
 dimentum, illâ tamen receptâ non potest effectum im-
 pedire in sensu composito.

Inst. 2. Ad minus se poterit præparare ad gratiam
 efficacem non ponendo impedimentum.

R. Nec hoc, quia juxtà S. D. in cap. 12. Epist. ad
 Hebr. Lect. 3. Hoc ipsum, quod aliquis non ponit ob-
 staculum, ex gratiâ procedit, unde, si aliquis ponat

Et tamen moveatur cor ad removendum illud hoc est ex dono gratia Dei, vocantis per misericordiam suam quod ergo à quibusdam removetur illud obstaculum, hoc est ex misericordiâ Dei, quod autem non removetur, hoc est ex justitiâ eius.

Inst. 3. Ad minus in primo peccato hominis & Angelorum nullum positum impedimentum fuit gratiæ; cum nullum præcesserit peccatum.

R. Distinguendo assump. nullum fuit positum impedimentum per peccatum antecedens Con. concomitans N. quia peccatum primum hominis & Angelorum fuit prius privatione auxilii efficaci in genere causæ materialis dispositivæ: non enim repugnat, quod aliqua sint simul duratione & sibi invicem priora & posteriora in diverso genere causæ: ut patet in exemplo venti aperientis fenestram, cujus ingressus præcedit aperitionem fenestræ in genere causæ efficientis: cum ad eam activè concurrat, sequitur autem in genere causæ materialis dispositivæ, quia apertio fenestræ disponit ad venti ingressum.

QUÆSTIO IV.

An & quomodo Deus ab eterno prædefiniat actus malos?

Nota: In peccato duæ rationes inveniuntur, una ad quam sequitur malitia, alia, ad quam nulla sequitur malitia, voluntas humana peccans producit actum peccati sub utrâque ratione; quia est virtualiter multiplex, cum eliciat actum ut mota à Deo & ut primo seipsam movens; ut mota à Deo elicit actionem sub ratione, ad quam non sequitur malitia, ut seipsam movens elicit actum sub ratione, ad quam sequitur malitia; ratio ad quam non sequitur malitia, complectitur quidquid entitatis actualitatis & perfectionis est in actu peccati, & vocatur materiale peccati, ratio ad quam

quam consequitur malitia, est formale peccati, voluntas humana peccans est efficiens & deficiens, ut efficiens dependet à causâ primâ, ut deficiens non dependet à causâ primâ; est efficiens, in quantum operatur, est deficiens in quantum operatur difformiter ad legem Dei & rectam rationem his notatis.

DICO. *Omne ens actu reducitur in primum actum, scilicet Deum, sicut in causam... unde relinquitur quod Deus sit causa omnis actionis, in quantum est actio. Sed peccatum nominat ens & actionem cum quodam defectu... defectus iste non reducitur in Deum sicut in causam, S. Th. 1. 2. Q. 79. a. 2. in O.*

1. *Pars explicatur & probatur:* Deus concurrit ad actum peccati sub illâ ratione, ad quam non sequitur malitia; omnes enim rationes ad quas non sequitur malitia, habent entitatem Physicam, secundum quam sunt ordinabiles in Deum ut ultimum finem, ideoque cadunt sub omnipotentiâ divinâ, quæ ut universalissima causa physica extendit suam causalitatem ad omne illud, quod habet entitatem Physicam, & est ordinabile in Deum; quamvis autem illæ duæ rationes sint inseparabiliter connexæ ut: homicidium in quantum operatio & homicidium in quantum operatio à lege æternâ deficiens, potest tamen una attingi sine aliâ: quia una ratio continetur intrâ objectum adæquatum potentia operantis & non altera; sic quamvis bonitas entis & veritas entis sint proprietates transcendentales inseparabiles, potest tamen potentia attingere bonitatem entis & non veritatem, ita intellectus attingit ens ut verum, voluntas ut bonum; aliud exemplum S. Th. est in claudicatione, in quâ ratio motus & ratio defectuosi motus sunt duæ rationes inseparabiles, & tamen ratio motus in claudicatione procedit à virtute progressivâ, ratio defectuosi motus provenit à curvitate tibiæ; item si pictor pingat defectuoso penicil-

lo juxta regulas artis, pictura quoad id, quod perfectionis habet, procedit à pictore, quoad defectum artis à penicillo defectuoso; magister ducens manum discipuli in scriptione concurret ad formationem Characterum defectuosorum, in quibus tamen ratio perfectio is attribuitur magistro, ratio defectus discipulo: quia defectus in claudicatione, picturâ vel scripturâ inventi non continentur intra latitudinem objecti adequati virtutis progressivæ aut artis rectè moventis, sed potius repugnat eidem objecto.

Secunda Pars probatur: Deus non causat actum peccati sub illâ ratione, ad quam sequitur malitia, quia sic causaret malitiam peccati, quod repugnat fidei & est damnatum à Trid. Sess. 6. de justit. cap. 6. si quis dixerit non esse in potestate hominis vias suas malas facere, sed mala opera ita ut bona operari Deum non solum permittivè sed etiam propriè & per se adeò, ut sit proprium ejus opus non minus proditio Judæ, quam vocatio Pauli. Anathema sit.

Obj. 1. Quod est causa materialis peccati, est causa peccati: quia peccatum materiale & formale inseparabiliter conjunctum importat; atqui Deus non est causa peccati, in quo erravit Calvinus; ergo non est causa materialis peccati.

R. Negando maj. quia licet à Deo sit actio peccati, non tamen à Deo est peccatum, cujus distinctionis rationem dat S. Th. in 2. dist. 37. Q. 2. *A. 2.* O, quodcumque nomen deformitatem simul cum actu significat sive in generali, sive in speciali; non potest dici, quod hoc à Deo sit simpliciter, unde non potest dici absolute, quod peccatum sit à Deo ut homicidium aut aliquid hujusmodi, nisi cum hac additione: in quantum est actus & in quantum est ens.

Obj. 2. Hominem facere malum sive peccatum non est aliud, quam facere actum, quem scit habere

bere malitiam annexam ; atqui Deus suâ prædeterminatione facit, ut homo faciat actum, quem scit habere malitiam annexam ; ergo si prædefiniat actum est Author peccati.

2. Distinguendo maj. hominem facere malum sive peccatum non est aliud, quam facere actum sub utrâque ratione, & secundum illam, ad quam sequitur malitia, & secundum illam, ad quam non sequitur malitia Con. tantum secundum illam rationem, ad quam sequitur malitia N. actus, qui est prohibitus, sub utrâque ratione egreditur à voluntate humanâ. Primò ut dicit habitudinem ad voluntatem præcisè. Secundò ut dicit habitudinem ad voluntatem deficientem, Primo modo non est malus nec prohibitus, ideòque absque læsione sanctitatis divinæ est à voluntate ut motus à Deo ; Secundo modo est malus & prohibitus & est à solâ voluntate deficiente, sicut igitur in artificialibus pictore applicante penicillum juxta regulas suæ artis, quidquid est perfectionis attribuitur pictori, quidquid autem est defectus, attribuitur defectuoso penicillo, ita voluntas se subjiciens regulæ divinæ est penicillus rectus, voluntas verò se non subjiciens, sed difformiter operans est penicillus defectuosus, utramque voluntatem Deus supremus Artifex applicat secundum regulas suæ sapientiæ, ideòque quidquid est rectitudinis in motu utriusque voluntatis, remittitur in causalitatem divinam, quidquid verò malitiæ conjungitur motui voluntatis se regulæ divinæ non subjicientis, in solam voluntatem velut in primam & proximam causam reducitur ; quorum ratio est: quod tam penicillus defectuosus quam voluntas se non subjiciens regulæ divinæ secundum aliquid subjiciantur motioni applicanti, & secundum aliquid non subjiciantur, unde actus egrediens à volunta-

te ut subditâ divinæ motioni non nisi actualitatem & perfectionem importat; actus verò egrediens à voluntate partim subditâ partim non subditâ divinæ motioni dicit perfectionem aliquam conjunctam malitiæ, itâ, ut perfectio tribuatur voluntati subditæ, malitia voluntati non subditæ adscribatur: impossibile enim est, quod malitia actûs voluntatis tribuatur moventi voluntatem, si malitia non tribuatur voluntati secundum illam rationem, secundum quam movetur, sicut effectus causæ non tribuitur causanti causam, si non procedat à causa secundum quod est causata.

Obj. 3. Deus esset Author peccati, si consuleret vel præciperet materiale peccati: eò quod materiale peccati non possit à creatura, cui datur consilium vel præceptum poni absque formali; ergo multò magis, cum moveat physicè ad materiale peccati.

R. Negando consequentiam: disparitas est, quod voluntas movens physicè solum causet & velit ea, quæ subduntur suæ virtuti & causalitati: vult enim solum illud, quod agit; voluntas autem movens moraliter non solum vult illud, quod intendit, sed etiam quæ per se cum illo sunt connexa; quia ergo materiale peccati per se ab homine poni nequit sine formali, Deus præcipiendo vel consulendo materiale diceretur Author formalis malitiæ.

DISPUTATIO XVI.

De existentia & essentia providentia & prædestinationis,

Intellectum & voluntatem Dei secundum nostrum modum intelligendi sequitur providentia respectu omnium rerum creaturarum, & prædestinatio respectu creaturarum intellectualium. Est autem prædestinatio grammaticaliter sumpta prævia destinatio, de-

sti-

De Essentia & Es
sentiâ in accip
per formâ, vel
de Essentia & Es
sentiâ in accip
per formâ, vel
de Essentia & Es
sentiâ in accip
per formâ, vel

Q

Quid sit pro
videntia

DICO. 1. pro

videntia

re alia in formâ

hanc in Deo dicitur

magis à se ipse

quædam; contra A

videntiam Dei, De

videntiam non habe

undo ipsa causa: si

videntiam habent,

se similitudinem ca

unt. Tertio mirat

ipso univèrsi

tant. Quarto ipse

causarum co

am indicant: in ta

aliovecurarum

aliqua suprema in

menti mundo præ

videntia sunt seq

providentia

eventualium divi

& supremalem,

dicentibus quipp

divina potentia in